

WZÓR UMOWY

UMOWA NR ...../RMI/2017

zawarta w dniu ..... r. w Dęblinie pomiędzy:

Miastem Dęblin, adres: ul. Rynek 12,08-530 Dęblin, NIP 5060026098,REGON 431019419, tel.: 81 8830001, faks: 81 8801911, zwanym dalej „**Zamawiającym**”, które reprezentuje:

..... – .....,

a firmą....., adres:.....,

NIP ....., REGON ....., tel.: .....,

faks:....., zwaną dalej „**Wykonawcą**”, którą reprezentuje:

..... – .....,

o następującej treści.

§ 1.

Użyte w treści umowy pojęcia i określenia należy rozumieć:

1. **Przedmiot umowy**– zakres rzeczowy określony w dokumentacji Zamawiającego stanowiącej jej integralną część na podstawie, której realizowany jest przedmiot umowy.
2. **Dokumentacja robót**– projekty budowlane, rysunki, opisy, specyfikacje techniczne, kosztorysy, harmonogramy, opracowania lub inne dokumenty ustalające szczegółowy zakres robót budowlanych na podstawie, których realizowany jest przedmiot umowy.
3. **Teren budowy**– przestrzeń, w której prowadzone są roboty budowlane wraz z zapleczem na materiały i urządzenia Wykonawcy.
4. **Harmonogram**– projekt organizacji wykonania robót określony przez poszczególne etapy.
5. **Odbiór częściowy**– protokolarne przekazanie zgodnego z harmonogramem ustalonego w dokumentacji etapu robót, który to protokół zawiera ocenę wykonania robót.
6. **Odbiór końcowy**– protokolarne, z udziałem stron umowy przekazanie przedmiotu umowy w stanie gotowym do eksploatacji (użytkowania) po pozytywnym zakończeniu odbiorów częściowych.
7. **Wada**– cecha zmniejszająca wartość wykonanych robót ze względu na cel oznaczony w umowie lub wykonanych niezgodnie z dokumentacją Zamawiającego lub obowiązującymi w tym zakresie warunkami technicznymi wykonania robót, wiedzą techniczną, normami, lub innymi dokumentami wymaganymi przepisami prawa.
8. **Gwarancja, gwarancja jakości**– dokumenty gwarancyjne na wbudowane urządzenia i materiały oraz dokument gwarancyjny odrębnie wystawiony przez Wykonawcę na wykonany przedmiot umowy określający zakres i terminy oraz uprawnienia określone przez gwaranta, co do rzeczy sprzedanej.
9. **Zabezpieczenie należytego wykonania umowy**– część wynagrodzenia przekazaną w ustalonej formie zgodnej z art. 148 ust 1 lub 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, należną w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania przedmiotu umowy.
10. **Podwykonawca**– osoba fizyczna lub prawna, z którą Wykonawca zawarł umowę o wykonanie części przedmiotu umowy.
11. **Umowa na podwykonawstwo**– należy przez to rozumieć umowę w formie pisemnej o charakterze odpłatnym, której przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane stanowiące część zamówienia publicznego, zawartą między wybranym przez

Zamawiającego Wykonawcą a innym podmiotem (podwykonawcą), a w przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane także między podwykonawcą a dalszym podwykonawcą lub między dalszymi podwykonawcami.

12. **Siła wyższa** – przez siłę wyższą strony rozumieją zdarzenie nagłe, nieprzewidywalne i niezależne od woli stron, uniemożliwiające wykonanie umowy na stałe lub na pewien czas, któremu nie można zapobiec, ani przeciwdziałać przy zachowaniu należytej staranności.

§ 2.

Podstawa zawarcia umowy

Wykonawca niniejszej umowy został wyłoniony na podstawie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego, na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1579 ze zm.), zwanej dalej ustawą Pzp.

§ 3.

Przedmiot umowy

1. Zamawiający zleca, a Wykonawca przyjmuje do wykonania zadanie:
Roboty budowlane w ramach realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Utwardzenie nawierzchni ul. Asnyka od ul. Ogrodowej w kierunku ul. Jagiellońskiej”.
2. Zakres przedmiotu zamówienia:
  - a) utwardzenie ul. Asnyka na odcinkach: nr 1 – km 0+005,78 – 0+088,44; nr 2 – km 0+307,79 – 0+468,87; nr 3 – km 0+088,44 – 0+307,79, obejmujące:
    - roboty przygotowawcze wraz z regulacją wjazdów i pokryw zaworów,
    - wykonanie koryta,
    - wykonanie warstwy odsączającej grub. 12 cm z piasku/mieszanki 0/8 mm (CBR $\geq$ 25),
    - wykonanie nawierzchni grub. 16 cm z kruszywa niezwiązanego cementem 0/31 mm o łącznej pow. ok. 1317 m²,
    - roboty porządkowe i wykończeniowe,
  - b) przeprowadzenie wszelkich niezbędnych prób i badań,
  - c) zagospodarowanie i zasilenie terenu budowy.
3. Szczegółowy zakres zamówienia obejmuje: projekt wykonawczy, specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót.
4. Szczegółowy zakres i warunki realizacji umowy zostały określone w niżej wymienionych, ułożonych według hierarchii ważności dokumentach:
  - a) Akt niniejszej umowy,
  - b) Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia - SIWZ,
  - c) Projekt wykonawczy,
  - d) Specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych – STWiOR.Dokumenty wymienione w pkt. b), c), d) stanowią integralne części niniejszej umowy.
5. Zamawiający zgodnie z art. 29 ust. 3a ustawy Pzp, wymaga zatrudnienia przez Wykonawcę lub Podwykonawcę na podstawie umowy o pracę osób wykonujących następujące czynności w zakresie realizacji zamówienia: roboty z zakresu remontu nawierzchni drogi.
6. W trakcie realizacji zamówienia Zamawiający uprawniony jest do wykonywania czynności kontrolnych wobec Wykonawcy odnośnie spełniania przez Wykonawcę lub Podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane w § 3 ust. 5 umowy czynności. Zamawiający uprawniony jest w szczególności do:
  - a) żądania oświadczeń i dokumentów w zakresie potwierdzenia spełniania ww. wymogów i dokonywania ich oceny,
  - b) żądania wyjaśnień w przypadku wątpliwości w zakresie potwierdzenia spełniania ww. wymogów,

- c) przeprowadzania kontroli na miejscu wykonywania świadczenia.
7. W trakcie realizacji zamówienia na każde wezwanie Zamawiającego w wyznaczonym w tym wezwaniu terminie Wykonawca przedłoży Zamawiającemu wskazane w wezwaniu dowody w celu potwierdzenia spełnienia wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przez Wykonawcę lub Podwykonawcę osób wykonujących opisane w § 3 ust. 5 umowy czynności w trakcie realizacji zamówienia. Zamawiający może żądać poniższych dowodów:
- a) oświadczenie Wykonawcy lub Podwykonawcy o zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę osób wykonujących czynności, których dotyczy wezwanie Zamawiającego. Oświadczenie to powinno zawierać w szczególności: dokładne określenie podmiotu składającego oświadczenie, datę złożenia oświadczenia, wskazanie, że objęte wezwaniem czynności wykonują osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę wraz ze wskazaniem liczby tych osób, imion i nazwisk tych osób, rodzaju umowy o pracę i wymiaru etatu oraz podpis osoby uprawnionej do złożenia oświadczenia w imieniu Wykonawcy lub Podwykonawcy,
  - b) poświadczoną za zgodność z oryginałem odpowiednio przez Wykonawcę lub Podwykonawcę kopię umowy/umów o pracę osób wykonujących w trakcie realizacji zamówienia czynności, których dotyczy ww. oświadczenie Wykonawcy lub Podwykonawcy (wraz z dokumentem regulującym zakres obowiązków, jeżeli został sporządzony). Kopia umowy/umów powinna zostać zanonimizowana w sposób zapewniający ochronę danych osobowych pracowników, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 922) tj. w szczególności bez adresów, nr PESEL pracowników. Imię i nazwisko pracownika nie podlega anonimizacji. Informacje takie jak: data zawarcia umowy, rodzaj umowy o pracę i wymiar etatu powinny być możliwe do zidentyfikowania,
  - c) zaświadczenie właściwego oddziału ZUS, potwierdzające opłacanie przez Wykonawcę lub Podwykonawcę składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne z tytułu zatrudnienia na podstawie umów o pracę za ostatni okres rozliczeniowy,
  - d) poświadczoną za zgodność z oryginałem odpowiednio przez Wykonawcę lub Podwykonawcę kopię dowodu potwierdzającego zgłoszenie pracownika przez pracodawcę do ubezpieczeń, zanonimizowaną w sposób zapewniający ochronę danych osobowych pracowników, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 922). Imię i nazwisko pracownika nie podlega anonimizacji.
8. Z tytułu niespełnienia przez Wykonawcę lub Podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane w § 3 ust. 5 umowy czynności zamawiający przewiduje sankcję w postaci obowiązku zapłaty przez wykonawcę kary umownej w wysokości określonej § 14 ust 1 pkt h) umowy. Niezłożenie przez wykonawcę w wyznaczonym przez Zamawiającego terminie żądanych przez Zamawiającego dowodów w celu potwierdzenia spełnienia przez Wykonawcę lub Podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę traktowane będzie jako niespełnienie przez Wykonawcę lub Podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane w § 3 ust. 5 umowy czynności.
9. W przypadku uzasadnionych wątpliwości co do przestrzegania prawa pracy przez Wykonawcę lub Podwykonawcę, Zamawiający może zwrócić się o przeprowadzenie kontroli przez Państwową Inspekcję Pracy.
10. Roboty będą wykonane przy użyciu fabrycznie nowych materiałów Wykonawcy. Użyte do wykonania przedmiotu umowy materiały, surowce i wyroby, muszą spełniać wymagania określone w STWiOR i dokumentacji projektowej oraz wszelkie inne wymagania wynikające z obowiązujących przepisów prawa, a w szczególności muszą spełniać określone w art. 10 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (t.j. Dz. U z 2017 r., poz. 1332 ze zm.) wymogi wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania w budownictwie.

11. Wszystkie ewentualne nazwy wyrobów (urządzeń, materiałów, surowców) użyte w dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznej, przedmiarach robót są podane przykładowo i określają jedynie minimalne oczekiwane parametry jakościowe oraz wymagany standard. Zamawiający dopuszcza w każdym przypadku zastosowanie wyrobów lub technologii równoważnych pod warunkiem spełniania przez nie parametrów równoważności określonych w dokumentacji i specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót. Ciężar udowodnienia zachowania tych parametrów spoczywa na Wykonawcy.
12. Wszystkie materiały wykończeniowe należy przedstawić do uzgodnienia z Zamawiającym.
13. Zakres prac obejmuje również roboty pomocnicze i towarzyszące oraz inne prace konieczne do wykonania zamówienia nieujęte w dokumentacji, a niezbędne do wykonania ze względu na sztukę budowlaną, zasady wiedzy technicznej i przepisy prawa.

§ 4.

Termin realizacji umowy

1. Wykonawca zobowiązuje się do wykonania przedmiotu umowy w terminie do dnia .....
2. Rozpoczęcie robót ustala się od dnia przekazania terenu budowy.
3. Przez wykonanie przedmiotu umowy określonego w § 3 należy rozumieć pisemne zgłoszenie Zamawiającemu gotowości do odbioru końcowego zadania.
4. Przez zakończenie przedmiotu umowy rozumie się dokonanie odbioru końcowego, przekazanie Zamawiającemu wszystkich znajdujących się w posiadaniu Wykonawcy dokumentów, określonych co do rodzaju w § 9 niniejszej umowy.

§ 5.

Wynagrodzenie i sposób rozliczeń

1. Strony ustalają, że obowiązującą je formą rozliczenia jest wynagrodzenie ryczałtowe.
2. Za wykonanie przedmiotu umowy określonego w § 3 umowy, strony ustalają wynagrodzenie w łącznej kwocie ..... zł netto, plus należny podatek VAT w wysokości ..... zł. Łącznie wynagrodzenie wynosi ..... zł brutto, (słownie: ..... brutto), wynikające ze złożonej w postępowaniu przetargowym oferty.
3. Wynagrodzenie określone w ust.1 zawiera wszystkie koszty związane z realizacją przedmiotu umowy, wynikające wprost z dokumentów umownych określonych w § 3 ust. 3 i 4, jak również w nich nieujęte, a niezbędne do wykonania przedmiotu umowy.
4. Ustala się, że wynagrodzenie Wykonawcy uwzględnia wszystkie obowiązujące w Polsce podatki, włącznie z podatkiem VAT oraz opłaty celne i inne opłaty związane z wykonywaniem przedmiotu umowy.
5. Ryzyko zmian wszelkich obciążeń publiczno – prawnych z wyjątkiem zmian podatku VAT ponosi Wykonawca. Przyjęta stawka VAT do ustalenia ceny (należności) brutto została ustalona w oparciu o przepisy ustawy o podatku od towarów i usług (VAT) obowiązujące w dniu podpisania umowy. W razie ustawowej zmiany stawki VAT w trakcie realizowania umowy – w zakresie dotyczącym jej przedmiotu – cena (należność) zostanie odpowiednio zmieniona. Przy wystawianiu faktur VAT zostanie zastosowana stawka VAT obowiązująca w dniu sprzedaży (w dniu powstania obowiązku podatkowego).
6. Rozliczenie wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy nastąpi na podstawie faktury końcowej wystawionej po odbiorze końcowym i podpisaniu przez Zamawiającego protokołu odbioru końcowego robót. W przypadku stwierdzenia braków przy odbiorze końcowym zadania, Wykonawca ma prawo do wystawienia faktury po protokolarnym potwierdzeniu przez Zamawiającego ich usunięcia.

7. Wykonawca zobowiązany jest dołączyć do faktury niebudzący wątpliwości dowód, (w szczególności oświadczenie Podwykonawcy(ów) lub bankowe potwierdzenie realizacji płatności na rzecz Podwykonawcy(ów)), że dokonał zapłaty wymagalnego wynagrodzenia Podwykonawcy(ów).
8. Zapłata wynagrodzenia należnego Wykonawcy dokonywana będzie na rachunek bankowy Wykonawcy, wskazany na fakturze w terminie 30 dni od daty otrzymania przez Zamawiającego prawidłowo wystawionej faktury VAT, jednak nie wcześniej niż po przedstawieniu przez Wykonawcę Zamawiającemu dokumentów, o których mowa w ust. 7. Za termin zapłaty przyjmuje się datę obciążenia przez bank rachunku Zamawiającego.
9. Zamawiający będzie upoważniony do dokonania zapłaty należności Wykonawcy z tytułu wykonania umowy bezpośrednio na rzecz Podwykonawcy zaakceptowanego przez Zamawiającego, co będzie miało skutek prawidłowego spełnienia takiego świadczenia Zamawiającego na rzecz Wykonawcy w tej części wynagrodzenia. Zamawiający może z tego upoważnienia skorzystać w szczególności, jeżeli Wykonawca nie wykaże zgodnie z ust. 7, że dokonał zapłaty wymagalnego wynagrodzenia bez odsetek na rzecz Podwykonawcy. Zamawiający niezwłocznie, jednak, nie później niż na co najmniej 7 dni roboczych przed planowaną realizacją bezpośredniego przelewu na konto Podwykonawcy powiadamia Wykonawcę o powyższym zamiarze.
10. Wykonawca w terminie 7 dni od poinformowania go o zamiarze bezpośredniej zapłaty przez Zamawiającego Podwykonawcy może wnieść w formie pisemnej uwagi dotyczące zasadności bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy.
11. Zamawiający w razie wniesienia przez Wykonawcę w formie pisemnej uwag w określonym w ust. 10 terminie, jest uprawniony do:
  - a) zaniechania przez niego bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy w razie wykazania przez Wykonawcę niezasadności roszczenia Podwykonawcy;
  - b) dokonania bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy, jeżeli wykazał on zasadność takiej zapłaty udokumentowaną przedłożonymi Wykonawcy fakturami lub rachunkami;
  - c) złożenia do depozytu sądowego spornej kwoty na pokrycie wynagrodzenia podwykonawcy w przypadku istnienia zasadniczej wątpliwości Zamawiającego, co do wysokości należnej zapłaty lub podmiotu, któremu płatność się należy.- w terminie 7 dni od doręczenia mu pisma Wykonawcy zawierającego uwagi.

§ 6.

Obowiązki Zamawiającego

1. Do obowiązków Zamawiającego należy:
  - a) protokolarne przekazanie terenu budowy,
  - b) przekazanie kompletu dokumentacji na dzień przekazania terenu budowy,
  - c) odbieranie poszczególnych etapów wykonywanych robót,
  - d) terminowa zapłata wynagrodzenia za wykonane i odebrane roboty.
2. Zamawiający nie ponosi odpowiedzialności za mienie Wykonawcy zgromadzone w miejscu składowania materiałów oraz na terenie budowy.
3. Zamawiający nie ponosi odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez Wykonawcę podczas wykonywania przedmiotu zamówienia.
4. Zamawiający ma prawo żądać od Wykonawcy zmiany personelu kierującego budową jeśli uzna, że nie spełnia on w sposób należyty obowiązków wynikających z umowy.

§ 7.

Obowiązki Wykonawcy

1. Wykonawca zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa:
  - a) przejmie i zorganizuje teren budowy, zaplecze budowy oraz miejsce składowania materiałów we własnym zakresie i na własny koszt,

- b) zabezpieczy budowę przed kradzieżą i innymi ujemnymi oddziaływaniami przejmując skutki finansowe z tego tytułu,
  - c) zabezpieczy pod względem BHP miejsca wykonywania robót oraz miejsca składowania materiałów,
  - d) wykona projekt organizacji i zabezpieczenia ruchu na czas prowadzenia robót.
  - e) wykona tymczasowe oznakowanie na czas prowadzenia robót.
2. Wykonawca ponosi pełną odpowiedzialność, w tym finansową, za wszelkie szkody powstałe z jego winy w trakcie wykonywania przedmiotowych robót lub mających związek z prowadzonymi robotami, a w szczególności: uszkodzenia kabli telekomunikacyjnych i energetycznych, uszkodzenia rurociągów, uszkodzenie, przesunięcie lub zniszczenie znaków geodezyjnych znajdujących się na terenie budowy, uszkodzenia obiektów budowlanych.
  3. Wykonawca zobowiązany jest do ubezpieczenia budowy i robót z tytułu szkód, które mogą zaistnieć w okresie od przejścia terenu budowy do przekazania przedmiotu umowy Zamawiającemu, w związku z określonymi zdarzeniami losowymi – od ryzyk budowlanych oraz od odpowiedzialności cywilnej.
  4. Ponadto Wykonawca zobowiązany jest do:
    - a) zapewnienia kierowania robotami budowlanymi przez osobę posiadającą wymagane Prawem budowlanym uprawnienia oraz przynależność do Izby Inżynierów Budownictwa tj. kierownik budowy posiadający uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi w specjalności drogowej,
    - b) zawiadomienia niezwłocznie Zamawiającego o dokonaniu zmiany personelu kierującego budową,
    - c) prowadzenia robót w systemie wielozmianowym, jeżeli będzie to niezbędne dla zachowania terminu wykonania robót,
    - d) uporządkowania terenu budowy po zakończeniu robót, zaplecza budowy, jak również terenów sąsiadujących zajętych lub użytkowanych przez Wykonawcę w tym dokonania na własny koszt renowacji zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku prowadzonych prac obiektów, fragmentów terenu, dróg, nawierzchni lub instalacji oraz uszkodzonych znaków geodezyjnych.
  5. Wykonawca przyjmuje na siebie obowiązki wytwórcy odpadów w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2016 r. poz. 1987 ze zm.) i zagospodaruje na swoją odpowiedzialność i swój koszt odpady powstałe podczas realizacji zadania.
  6. Ustalenia i decyzje dotyczące wykonywania zamówienia uzgadniane będą przez Zamawiającego z przedstawicielem Wykonawcy.
  7. Wykonawca oświadcza, że przed podpisaniem umowy zapoznał się z warunkami lokalizacyjno – terenowymi i uwzględnił je w wynagrodzeniu oraz zapewnia, że posiada niezbędną wiedzę fachową, kwalifikacje, doświadczenie, możliwości i uprawnienia konieczne dla prawidłowego wykonania umowy i będzie w stanie należycie wykonać roboty budowlane na warunkach określonych w umowie.

§ 8.

Podwykonawstwo

1. Wykonawca może powierzyć wykonanie części zamówienia Podwykonawcy.
2. Zlecenie części przedmiotu umowy Podwykonawcy nie zmienia zobowiązań Wykonawcy wobec Zamawiającego, który jest odpowiedzialny za wykonanie tej części robót.
3. Ustalony w umowie zakres przedmiotu umowy realizowany będzie z udziałem następujących Podwykonawców:

(Zakres rzeczowy i udział Podwykonawców)
4. Wykonawca jest odpowiedzialny za działania, uchybienia i zaniedbania Podwykonawców w takim samym stopniu, jak by to były jego własne.

5. Jeżeli zmiana albo rezygnacja z Podwykonawcy dotyczy podmiotu wskazanego w ofercie, na którego zasoby Wykonawca powoływał się, na zasadach określonych w art. 22a ust.1 ustawy Pzp w celu wykazania spełniania warunków udziału w postępowaniu, Wykonawca jest obowiązany wykazać Zamawiającemu, że proponowany inny Podwykonawca lub Wykonawca samodzielnie spełnia je w stopniu nie mniejszym niż podwykonawca, na którego zasoby wykonawca powoływał się w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia.
6. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zamówienia na roboty budowlane zamierzający zawrzeć umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, jest obowiązany, w trakcie realizacji zamówienia publicznego na roboty budowlane, do przedłożenia Zamawiającemu projektu tej umowy, przy czym Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca jest obowiązany dołączyć zgodę Wykonawcy na zawarcie umowy o podwykonawstwo o treści zgodnej z projektem umowy.
7. Termin zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy przewidziany w umowie o podwykonawstwo nie może być dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy faktury lub rachunku, potwierdzających wykonanie zleconej Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy roboty budowlanej.
8. Zamawiający, w terminie 14 dni od przedłożenia Zamawiającemu projektu umowy, zgłasza w formie pisemnej zastrzeżenia do projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane:
  - a) niespełniające wymagań określonych w SIWZ,
  - b) gdy przewiduje termin zapłaty dłuższy niż określony w ust. 7.
9. Niezgłoszenie w formie pisemnej zastrzeżeń do przedłożonego projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie określonym w ust. 8, uważa się za akceptację projektu umowy przez Zamawiającego.
10. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zamówienia na roboty budowlane przedkłada Zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia.
11. Zamawiający, w terminie określonym w ust. 8, zgłasza w formie pisemnej sprzeciw do umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w przypadkach, o których mowa w ust. 8.
12. Niezgłoszenie w formie pisemnej sprzeciwu do przedłożonej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie określonym w ust. 8, uważa się za akceptację umowy przez Zamawiającego.
13. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zamówienia na roboty budowlane przedkłada Zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia, z wyłączeniem umów o podwykonawstwo o wartości mniejszej niż 0,5% wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego. Wyłączenie, o którym mowa w zdaniu pierwszym, nie dotyczy umów o podwykonawstwo o wartości większej niż 50 000 zł.
14. W przypadku, o którym mowa w ust. 13, jeżeli termin zapłaty wynagrodzenia jest dłuższy niż określony w ust. 7, Zamawiający informuje o tym Wykonawcę i wzywa go do doprowadzenia do zmiany tej umowy pod rygorem wystąpienia o zapłatę kary umownej.
15. Zapisy ust. 6-14 stosuje się odpowiednio do zmian umowy o podwykonawstwo.
16. Zamawiający dokonuje bezpośredniej zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, który zawarł zaakceptowaną przez Zamawiającego umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub który zawarł przedłożoną Zamawiającemu umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, w przypadku uchylenia się od obowiązku zapłaty odpowiednio przez Wykonawcę, Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę zamówienia na roboty budowlane.

17. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 16, dotyczy wyłącznie należności powstałych po zaakceptowaniu przez Zamawiającego umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub po przedłożeniu Zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi.
18. Bezpośrednia zapłata obejmuje wyłącznie należne wynagrodzenie, bez odsetek, należnych Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy.
19. W przypadku dokonania bezpośredniej zapłaty Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, o których mowa w ust. 16, Zamawiający potrąca kwotę wypłaconego wynagrodzenia z wynagrodzenia należnego Wykonawcy.
20. Konieczność wielokrotnego dokonywania bezpośredniej zapłaty Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, o których mowa w ust. 16, lub konieczność dokonania bezpośrednich zapłat na sumę większą niż 5% wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego może stanowić podstawę do odstąpienia od umowy w sprawie zamówienia publicznego przez Zamawiającego.

§ 9.

Odbiór robót

1. Przedmiotem odbioru końcowego zadania jest całość robót budowlanych po wykonaniu przedmiotu umowy, o którym mowa w § 3. Zamawiający dopuszcza odbiory częściowe robót. Odbiorom częściowym podlegają roboty zanikowe, ulegające zakryciu lub elementy robót według uzgodnień na budowie albo zakończone etapy robót.
2. W odbiorach uczestniczą: przedstawiciele Zamawiającego oraz Wykonawcy (Kierownik budowy, Kierownicy robót).
3. Do obowiązków Wykonawcy należy skompletowanie i przekazanie Zamawiającemu dokumentów pozwalających na ocenę prawidłowego wykonania przedmiotu odbioru, w formie papierowej w segregatorze z ponumerowanymi stronami i spisem treści.
4. Dokumentacja powinna zawierać w szczególności:
  - a) dokumentację powykonawczą z naniesionymi zmianami dokonywanymi w toku wykonywania przedmiotu umowy, jeżeli takie miały miejsce,
  - b) oświadczenie Kierownika Budowy o zakończeniu robót i wykonaniu ich zgodnie z dokumentacją projektową,
  - c) oświadczenie Kierownika Budowy o doprowadzeniu do należytego stanu i porządku terenu budowy, a także, w razie korzystania, drogi, ulicy, sąsiedniej nieruchomości, budynku lub lokalu,
  - d) protokoły techniczne, częściowe i międzyoperacyjne,
  - e) aprobaty techniczne,
  - f) atesty i certyfikaty jakości,
  - g) deklaracje zgodności PN,
  - h) wyniki pomiarów kontrolnych, prób oraz badań, zgodnie ze specyfikacjami technicznymi oraz obowiązującymi normami i przepisami,
  - i) protokoły odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu,
  - j) dokumentację wbudowanych materiałów,
  - k) potwierdzenie wszystkich właścicieli nieruchomości o doprowadzeniu do stanu pierwotnego terenów zajmowanych na czas prowadzenia robót.
  - l) pozostała dotycząca przedmiotu umowy.
5. Odbiory robót zanikających i ulegających zakryciu dokonuje Zamawiający w ciągu 3 dni, licząc od dnia zgłoszenia przez Wykonawcę Zamawiającemu zakończenia robót zanikających i ulegających zakryciu. Nie przystąpienie przez Zamawiającego do odbioru zgłoszonego zakresu robót, upoważnia Wykonawcę do odbioru jednostronnego i kontynuacji prac. Wykonawca powiadomi o ww. sytuacji Zamawiającego. Jeżeli Wykonawca nie poinformuje Zamawiającego o zakończeniu robót zanikających lub ulegających zakryciu, w konsekwencji czego nie będzie możliwości dokonania odbioru,

- to zobowiązany będzie doprowadzić do stanu umożliwiającego przeprowadzenie odbioru, bez względu na związane z tym koszty.
6. Odbiór końcowy robót zostanie wyznaczony przez Zamawiającego w ciągu 7 dni, a odbiór częściowy elementów robót w terminie 3 dni od daty zawiadomienia przez Wykonawcę o gotowości do odbioru. Osiągnięcie gotowości do odbioru każdorazowo zatwierdza Zamawiający.
  7. O osiągnięciu gotowości odbioru Wykonawca jest zobowiązany zawiadomić Zamawiającego. Zawiadomienie dokonane winno być na piśmie, a termin biegnie od dnia, w którym Zamawiający potwierdził fakt doręczenia zawiadomienia. Na tej podstawie Zamawiający wyznacza dzień i godzinę odbioru.
  8. Jeżeli w toku czynności odbioru zostanie stwierdzone, że przedmiot nie osiągnął gotowości do odbioru z powodu nie zakończenia robót, stwierdzenia wad istotnych lub nie wywiązania się z obowiązków, o których mowa w niniejszej umowie, Zamawiający może odmówić odbioru. W takim wypadku Wykonawca pozostaje w zwłoce.
  9. W razie stwierdzenia w toku czynności odbioru istnienia wady nadającej się do usunięcia Zamawiający może:
    - a) odmówić odbioru do czasu usunięcia wady,
    - b) dokonać odbioru i żądać usunięcia wady wyznaczając odpowiedni termin, w takiej okoliczności Zamawiający może zatrzymać część wynagrodzenia należnego Wykonawcy do czasu usunięcia wady.
  10. Jeżeli odbiór nie został dokonany z winy Zamawiającego w terminie ustalonym w ust. 6 niniejszego paragrafu, mimo prawidłowego zawiadomienia o gotowości do odbioru przez Wykonawcę, to Wykonawca nie pozostaje w zwłoce z wykonaniem zobowiązania wynikającego z umowy.
  11. Z czynności odbioru sporządza się protokół, który powinien zawierać ustalenia poczynione w toku odbioru. Ryzyko utraty lub uszkodzenia przedmiotu umowy przechodzi na Zamawiającego od dnia odbioru końcowego. Odbiór końcowy jest dokonany po złożeniu stosownego oświadczenia przez Zamawiającego w protokole odbioru końcowego lub po potwierdzeniu w w/w protokole usunięcia wszystkich wad stwierdzonych w tym odbiorze.
  12. Jeżeli Zamawiający, mimo osiągnięcia gotowości przedmiotu umowy do odbioru i powiadomienia o tym fakcie przez Wykonawcę nie przystąpi do czynności związanych z odbiorem w uzgodnionym obustronnie terminie, Wykonawca może ustalić protokolarnie stan przedmiotu odbioru przez powołaną do tego komisję zawiadamiając o tym Zamawiającego w trybie wskazanym w ust. 7 niniejszego paragrafu umowy. Protokół taki stanowi podstawę do wystawienia faktury i żądania zapłaty wynagrodzenia zgodnie z § 5 niniejszej umowy.

§ 10.

Zabezpieczenie należytego wykonania umowy

1. Dla zabezpieczenia należytego wykonania umowy Wykonawca wnosi zabezpieczenie w formie ....., w wysokości 10% ceny ofertowej brutto w kwocie: ..... zł.
2. Zmiany formy zabezpieczenia należytego wykonania umowy mogą być dokonywane z zachowaniem ciągłości i bez zmniejszania wysokości.
3. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wymaganej wysokości, będzie ważne do daty 30 dni późniejszej od daty zakończenia robót. Część zabezpieczenia należytego wykonania umowy przeznaczona na okres rękojmi za wady będzie ważna do daty 15 dni późniejszej od daty obowiązywania rękojmi za wykonane roboty.
4. Zwrot zabezpieczenia odpowiadający 70 % wniesionej kwoty zabezpieczenia nastąpi w terminie 30 dni od dnia wykonania przedmiotu umowy i uznania przez Zamawiającego za należyte wykonanie przedmiotu umowy.
5. Pozostałe 30 % zostanie zwrócone w terminie 15 dni po upływie okresu rękojmi za wady.

§ 11.

Rękojnia za wady, gwarancja i zastępcze usuwanie wad

1. Wykonawca udziela Zamawiającemu, po wykonaniu przedmiotu umowy i podpisaniu protokołu odbioru końcowego gwarancji jakości na roboty i wbudowane materiały stanowiące przedmiot umowy.
2. Gwarancja dotyczy i obejmuje:
  - a) całość przedmiotu umowy, robót budowlanych oraz zastosowanych materiałów, surowców i wyrobów,
  - b) zobowiązanie Wykonawcy do uczestniczenia w przeglądach gwarancyjnych okresowych i przeglądzie ostatecznym (pogwarancyjnym) w terminach wyznaczonych przez Zamawiającego, o których Wykonawca zostanie powiadomiony co najmniej z 7-dniowym wyprzedzeniem.
3. Okres udzielonej gwarancji wynosi ..... miesięcy.
4. Okres rękojmi za wady wynosi 24 miesiące.
5. Bieg terminu gwarancji i rękojmi za wady rozpoczyna się w dniu bezusterkowego odbioru końcowego przedmiotu umowy.
6. Wykonawca jest odpowiedzialny względem Zamawiającego, jeżeli wykonany przedmiot umowy ma wady zmniejszające jego wartość lub użyteczność ze względu na cel określony w umowie lub wynikający z przeznaczenia rzeczy, albo jeżeli wykonany przedmiot umowy nie ma właściwości, które zgodnie z dokumentacją robót posiadać powinien lub został wydany w stanie niepełnym.
7. Wykonawca przejmuje pełną odpowiedzialność za fachowe, technicznie nienaganne, zgodne z najnowszym stanem techniki i wiedzy technicznej oraz odpowiadające przyjętym zasadom sztuki budowlanej i przepisom prawa wykonanie robót i zgodność z normami dostarczonych i zastosowanych materiałów, konstrukcji i urządzeń.
8. Gwarancją Wykonawcy objęte są wszystkie roboty wykonane na podstawie umowy, bez względu na to, czy zostały wykonane przez Wykonawcę, czy przez osoby trzecie, którymi posłużył się on przy wykonywaniu umowy.
9. Gwarancja udzielona przez Wykonawcę dotyczy jakości wykonanych robót oraz użytych materiałów, instalacji oraz urządzeń i obejmuje całość przedmiotu umowy. Wykonawca zapewnia nieodpłatne wykonywanie zadań gwarancyjnych.
10. W ramach gwarancji Wykonawca obowiązany jest do usunięcia wad fizycznych lub do wymiany rzeczy na wolne od wad.
11. Wykonawca zapewnia wykonanie naprawy gwarancyjnej (usunięcie awarii, wady, niesprawności itp.) niezwłocznie, maksymalnie do 14 dni roboczych od daty zgłoszenia przez Zamawiającego.
12. Jeżeli z uwagi na zakres lub charakter ujawnionych wad lub usterek ich usunięcie w terminie 14 dni roboczych będzie niemożliwe, strony ustalą wspólnie dłuższy termin na ich usunięcie.
13. Wykonawca jest odpowiedzialny z tytułu rękojmi za wady fizyczne przedmiotu umowy istniejące w czasie dokonywania czynności odbioru oraz za wady powstałe po odbiorze, lecz z przyczyn tkwiących w wykonanym przedmiocie umowy w chwili odbioru.
14. Wykonawca może uwolnić się od odpowiedzialności z tytułu rękojmi za wady fizyczne, które powstały wskutek wykonania przedmiotu umowy według wskazań Zamawiającego. Uwolnienie się od odpowiedzialności następuje, jeżeli Wykonawca uprzedzi Zamawiającego o grożącym niebezpieczeństwie wad lub, jeżeli mimo dołożenia należytej staranności nie mógł stwierdzić niewłaściwości otrzymanych wskazań.
15. Wykonawca nie może uwolnić się od odpowiedzialności z tytułu rękojmi za wady powstałe wskutek wad rozwiązań, których wprowadzenia zażądał oraz za wady wykonanego przedmiotu umowy powstałe wskutek dostarczonego przez siebie projektu lub rozwiązania technicznego.

16. Zmawiający może usunąć w zastępstwie Wykonawcy, na jego koszt i ryzyko wady nieusunięte w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego. Zamawiający ma obowiązek uprzedniego poinformowania Wykonawcy o zamiarze zastępczego usunięcia wad. Zastępcze usunięcie wady nie zwalnia z obowiązku zapłaty kar umownych, które naliczane są do momentu zastępczego usunięcia wady.
17. W razie odebrania przedmiotu umowy z zastrzeżeniem, co do stwierdzonej przy odbiorze wady nadającej się do usunięcia lub stwierdzenia takiej wady w okresie rękojmi Zamawiający może:
  - a) żądać usunięcia wady wyznaczając Wykonawcy odpowiedni termin,
  - b) żądać zapłaty odszkodowania odpowiednio do poniesionych szkód i do utraconej wartości użytkowej, estetycznej i technicznej.

§ 12.

Zmiany postanowień umowy

1. Zamawiający zgodnie z art. 144 ust. 1 pkt. 1 ustawy Pzp przewiduje możliwość dokonania zmiany zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru Wykonawcy.
2. Zamawiający przewiduje możliwość dokonania zmian postanowień umowy w przypadku:
  - a) urzędowej zmiany podatku VAT, wynagrodzenie umowne ulega odpowiedniej zmianie,
  - b) zmiany powszechnie obowiązujących przepisów prawa w zakresie mającym wpływ na realizację przedmiotu zamówienia,
  - c) zmiany materiałów budowlanych, sprzętu, urządzeń, gdy wykorzystanie materiałów budowlanych, sprzętu, urządzeń wskazanych w dokumentacji projektowej lub ofercie stanie się niemożliwe bądź podyktowane będzie usprawnieniem procesu budowy, zwiększeniem bezpieczeństwa na budowie, pod warunkiem zamiany na materiały, urządzenia i sprzęt posiadające co najmniej takie same parametry jakościowe i cechy użytkowe, jak te, które stanowiły podstawę wyboru oferty oraz pod warunkiem nie zwiększania ceny,
  - d) powierzenia Podwykonawcy określonego zakresu robót lub zmiana zakresu powierzonych robót, jak również zmianę Podwykonawcy, po uprzednim zaakceptowaniu przez Zamawiającego wybranego Podwykonawcy.
3. Zamawiający dopuszcza zmianę umownego terminu zakończenia robót w przypadku:
  - a) zawieszenia robót budowlanych przez Zamawiającego,
  - b) wykopalisk uniemożliwiających wykonywanie robót budowlanych,
  - c) błędów w dokumentacji projektowej, których usunięcie będzie poprzedzać konieczność konsultacji z projektantem i naniesienia przez niego poprawek lub zmian w projekcie,
  - d) zmian dokonanych na podstawie art. 23 pkt 1 ustawy Prawo budowlane – zmiana w rozwiązaniach projektowych – jeżeli są one uzasadnione koniecznością zwiększenia bezpieczeństwa realizacji robót budowlanych lub usprawnienia procesu budowy,
  - e) konieczności wykonania dodatkowych badań i ekspertyz,
  - f) zaistnienia kolizji z urządzeniami infrastruktury podziemnej niezainwentaryzowanej geodezyjnie,
  - g) zlecenia Wykonawcy lub innemu podmiotowi wykonania robót budowlanych mających wpływ na termin wykonania przedmiotu niniejszego zamówienia,
  - h) wystąpienia niemożliwych do przewidzenia niekorzystnych warunków atmosferycznych, które mają wpływ na realizację zamówienia publicznego,
  - i) działania siły wyższej, uniemożliwiającej wykonanie robót w określonym pierwotnie terminie,
  - j) przedłużenia się uzgodnień zewnętrznych przez podmioty do tego upoważnione.
4. Termin wykonania umowy może zostać wydłużony maksymalnie o czas opóźnienia spowodowanego wymienionymi w ust. 3 okolicznościami.

5. Zmiany postanowień zawartej umowy mogą nastąpić w przypadku wystąpienia okoliczności określonych w art. 144 ustawy Pzp.
6. Wszystkie powyższe postanowienia stanowią katalog zmian, na które Zamawiający może wyrazić zgodę. Nie stanowią jednocześnie zobowiązania do wyrażenia takiej zgody.
7. Zmiany postanowień zawartej umowy może nastąpić wyłącznie za zgodą obu stron wyrażoną na piśmie w formie aneksu do umowy pod rygorem nieważności.
8. Warunkiem wprowadzenia istotnych zmian zawartej umowy jest podpisanie sporządzonego przez strony Protokołu konieczności określającego przyczyny zmiany. Protokół konieczności będzie załącznikiem do aneksu zmieniającego umowę.
9. Nie stanowi zmiany umowy w rozumieniu art. 144 ustawy Pzp w szczególności:
  - a) zmiana danych związanych z obsługą administracyjno-organizacyjną umowy (np. zmiana nr rachunku bankowego),
  - b) zmiany danych teleadresowych, zmiany osób wskazanych do kontaktów między stronami,

§ 13.

Odstąpienie od umowy

1. Zamawiający może odstąpić od umowy w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o wystąpieniu istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy. W takim przypadku Wykonawcy przysługuje wynagrodzenie należne z tytułu wykonania części umowy potwierdzonej wpisem w protokole odbioru.
2. Ponadto Zamawiający może odstąpić od umowy w następujących sytuacjach:
  - a) zostanie ogłoszona upadłość lub rozwiązanie firmy Wykonawcy,
  - b) Wykonawca bez uzasadnionych przyczyn nie rozpoczął realizacji przedmiotu umowy lub z własnej winy przerwał realizację przedmiotu umowy i nie realizuje go przez okres 5 dni pomimo dodatkowego wezwania Zamawiającego,
  - c) Wykonawca realizuje przedmiot umowy niezgodnie z umową i nie przystąpił do prawidłowej realizacji przedmiotu umowy w terminie 14 dni pomimo wezwania Zamawiającego.
  - d) Wykonawca zlecił realizację części przedmiotu Podwykonawcom bez wcześniejszej akceptacji Zamawiającego.
  - e) W sytuacji określonej w § 8 ust. 20 oraz Umowy.
3. Jeżeli Wykonawca będzie wykonywał przedmiot umowy wadliwie albo sprzecznie z umową Zamawiający może wezwać go do zmiany sposobu wykonywania przedmiotu umowy i wyznaczyć mu w tym celu odpowiedni termin. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu Zamawiający może odstąpić od umowy, powierzyć poprawienie wad na koszt Wykonawcy i dalsze wykonanie przedmiotu umowy innemu podmiotowi.
4. Odstąpienie od umowy powinno nastąpić w formie pisemnej pod rygorem nieważności i powinno zawierać uzasadnienie.

§ 14.

Kary umowne

1. Formą odszkodowania będą kary umowne z następujących tytułów:
  - a) za zwłokę w wykonaniu przedmiotu umowy, jak również za zwłokę w usunięciu wady stwierdzonej przy odbiorze końcowym robót, w przypadku dokonania odbioru, a także w okresie gwarancji – w wysokości 0,2 % wynagrodzenia brutto Wykonawcy o którym mowa w § 5 ust. 2 umowy za każdy dzień zwłoki,
  - b) za odstąpienie od umowy nie spowodowane winą Zamawiającego w wysokości 10 % wartości wynagrodzenia brutto Wykonawcy, o którym mowa w § 5 ust. 2 umowy.
  - c) braku zapłaty wynagrodzenia należnego podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom w wysokości 5% całkowitego wynagrodzenia należnego podwykonawcy,

- d) nieterminowej zapłaty wynagrodzenia należnego podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom w wysokości 0,2% całkowitego wynagrodzenia należnego podwykonawcy za każdy dzień zwłoki,
  - e) nieprzedłożenia do zaakceptowania projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub projektu jej zmiany w wysokości 1 % wartości wynagrodzenia brutto Wykonawcy, o którym mowa w § 5 ust. 2 umowy.
  - f) nieprzedłożenia poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo lub jej zmiany w wysokości 1 % wartości wynagrodzenia brutto Wykonawcy, o którym mowa w § 5 ust. 2 umowy.
  - g) braku zmiany umowy o podwykonawstwo w zakresie terminu zapłaty w okolicznościach, o których mowa w § 8, ust. 14 umowy w wysokości 1% wartości wynagrodzenia brutto Wykonawcy, o którym mowa w § 5 ust. 2 umowy.
  - h) niespełnienia przez Wykonawcę lub podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane w § 3 ust 5 umowy czynności w wysokości 1% wynagrodzenia brutto Wykonawcy, o którym mowa w § 5 ust. 2 umowy.
- 2. Wykonawca wyraża zgodę na potrącenie kar umownych z należnego mu zgodnie z § 5 ust. 2 umowy wynagrodzenia.
  - 3. Jeżeli kara umowna nie pokrywa poniesionej szkody Zamawiający może dochodzić odszkodowania uzupełniającego.
  - 4. Roszczenie o zapłatę kar umownych z tytułu zwłoki, ustalonych za każdy rozpoczęty dzień zwłoki staje się wymagalne:
    - a) za pierwszy rozpoczęty dzień zwłoki – w tym dniu,
    - b) za każdy następny rozpoczęty dzień zwłoki – odpowiednio w każdym z tych dni.
  - 5. W przypadku odstąpienia od umowy przez Zamawiającego nie spowodowanego winą Wykonawcy zapłaci on Wykonawcy wynagrodzenie należne z tytułu wykonania części przedmiotu umowy udokumentowane i potwierdzone przez Zamawiającego.
  - 6. W przypadku zwłoki w zapłacie faktur Wykonawcy przysługuje prawo do naliczenia odsetek ustawowych.
  - 7. Strony zastrzegają sobie prawo do odszkodowania na zasadach ogólnych, o ile wartość faktycznie poniesionych szkód przekracza wysokość kar umownych.

§ 15.

Siła wyższa

- 1. Strony będą zwolnione od odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązań wynikających z umowy, o ile niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło wskutek siły wyższej w rozumieniu Kodeksu cywilnego.
- 2. Strona, która zamierza żądać zwolnienia z odpowiedzialności z powodu siły wyższej zobowiązana jest powiadomić drugą stronę na piśmie, bez zbędnej zwłoki, o jej zajściu i ustaniu.
- 3. Zaistnienie siły wyższej powinno być udokumentowane przez stronę powołującą się na nią.

§ 16.

Postanowienia końcowe

- 1. Wszelkie zmiany postanowień umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
- 2. W sprawach nieuregulowanych postanowieniami umowy zastosowanie mają przepisy Kodeksu cywilnego, jeżeli przepisy ustawy Pzp nie stanowią inaczej.
- 3. Wykonawca nie może bez zgody Zamawiającego dokonać cesji wierzytelności, przysługującej mu z tytułu realizacji umowy na osoby trzecie.

4. Korespondencja w ramach niniejszej umowy pomiędzy Zamawiającym i Wykonawcą będzie sporządzana w języku polskim. Językiem porozumiewania się Zamawiającego z Wykonawcą będzie język polski.
5. Wszelkie pisma przewidziane umową uważa się za skutecznie doręczone jeżeli zostały przesłane za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, pod adres podany w umowie.
6. Każda ze stron zobowiązuje się do powiadomienia drugiej strony o każdorazowej zmianie swojego adresu. W przypadku braku powiadomienia o zmianie adresu doręczenie dokonane na ostatnio wskazany adres będą uważane za skuteczne.
7. Strony deklarują, iż w razie powstania jakiegokolwiek sporu wynikającego z interpretacji lub wykonania umowy, podejmą w dobrej wierze rokowania w celu polubownego rozstrzygnięcia takiego sporu. Jeżeli rokowania, o których mowa powyżej nie doprowadzą do polubownego rozwiązania sporu w terminie 7 dni od pisemnego wezwania do wszczęcia rokowań, spór taki strony poddają rozstrzygnięciu przez sąd właściwy dla Zamawiającego.
8. Umowę sporządzono w trzech jednakowo brzmiących egzemplarzach dwa egzemplarze dla Zamawiającego i jeden dla Wykonawcy.

WYKONAWCA

ZAMAWIAJĄCY